

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
Administration of the Student Support System of Opportunity
Expansion School under the Office of Songkhla Education Area 3

วรรณิดา จำปาหอม¹ นีรันดร์ จุลทรัพย์²
Wannida Champahom, Niran Chullasap

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ประชากร คือ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 786 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียนและใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .940 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวน (One Way Anova) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ครูที่สอนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ต่างกัน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูผู้สอน

Received: 2023-03-18 Revised: 2023-06-13 Accepted: 2023-06-17

¹ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ Master of Education Program Degree in Educational Administration Hatyai University. Corresponding Author e-mail: wannida.cha060@hu.ac.th

² คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ Faculty of Education and Liberal Arts Hatyai University. e-mail: niran_ch@hu.ac.th

ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้

คำสำคัญ (Keywords): การบริหาร; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

The objectives of this research were 1) to study of administration of the Student Support System of Opportunity Expansion School under the Office of Songkhla Education Area 3, 2) to compare the administration of the student support system of Extended Opportunity School under the Office of Songkhla Education Area 3, according to grade level, education level, work experience, and school size. 3) to study the recommendations for the development of the student support system of Extended Opportunity School. under the Office of Songkhla Education Area 3. Population includes teachers who perform duties in extended opportunity schools Under the Office of Songkhla Education Area 3 academic year 2022 786 students. The samples were 260 teacher teaching in school under the Secondary Educational Service Area Office 3 year 2021, determined samples sized from table of Krejcie and Morgan. The stratified random sampling by the school size and simple random sampling. The research tool was questionnaires, the reliability was .940. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (One – way ANOVA) The results of the study showed : 1) The administration of the student support system of opportunity expansion school under the office of Songkhla education area 3, in overall and in each aspect was at high level. 2) The administration of the student support system of opportunity expansion school under the office of Songkhla education area 3, showed that : the teachers that have different grades level, the teachers that have different work experience, and the teachers that have different school size had the opinions, overall there was a statistically significant difference at the .001, and the teachers that have different education level in overall were not different. 3) Guidelines for the development of the student support system of Expanded Opportunity School Under the office of Songkhla Elementary School District 3 can be used as a guideline for the development of the student support system in the school.

Keywords: Administration; Student support system; Opportunity Extension School

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 1 มาตรา 6 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม หมวด 2 มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 พระราชบัญญัตินี้มีเป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือเด็กและครอบครัวให้อยู่ในสภาพ ที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดี ได้รับการดูแลให้มีพัฒนาการตามวัย และเด็กทุกคนต้องมีหลักประกัน ความปลอดภัย (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก, 2546, น. 4) การสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียนจึงเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สุดที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยต้องจัดให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อน เพื่อคุ้มครองดูแลเด็กนักเรียน ดังนั้นในการสร้างความปลอดภัยให้กับเด็กนักเรียนจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับเด็กนักเรียนอย่างแท้จริง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้ 1.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2.การคัดกรอง 3.การส่งเสริมและพัฒนา 4.การป้องกันและกันแก้ไขปัญหา 5.การส่งต่อ

จากหลักการและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เพื่อที่จะได้ศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกด้าน 5 ขั้นตอน รวมไปถึงแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนได้มีแนวทางในการบริหารงาน และสามารถดำเนินงานตามระบบช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบและเพื่อเป็นแนวทาง ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปปรับเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีประชากรทั้งหมดจำนวน 786 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 260 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี มอร์แกน นำมาสุ่มแบบแบ่งชั้นตามโรงเรียนแต่ละโรงเรียนแล้วสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากโดยไม่ใส่คืน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์การบริหารงานระบบดูแลช่วยนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอเพื่อตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล (Try-Out) จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .940

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจะใช้ค่าการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขยายโอกาสต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งภาพรวม รายด้านและรายข้อและแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วงๆ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.42-43) วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยจำแนกตามระดับชั้นที่สอน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย (Research Results)

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 260 คน พบว่าส่วนใหญ่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 97.70 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 และการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20

ตอนที่ 2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 รายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $S.D = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.51$, $S.D = 0.37$) รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.49$, $S.D = 0.37$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.26$, $S.D = 0.49$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

1. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ครูผู้สอนที่สอนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายद्या พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายद्या พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางในการพัฒนา คือ จะต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผ่านการทำกิจกรรมระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองให้มากขึ้น โดยครูต้องมีการทำความรู้จักและเข้าใจในตัว of นักเรียนอย่างลึกซึ้ง โดยมีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เช่น การสังเกต อาจจะสังเกตจากพฤติกรรม การเรียน การแสดงออกทางด้านพฤติกรรมของนักเรียน

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน มีแนวทางในการพัฒนา คือ ครูจะต้องมีการจัดประชุมวางแผนในการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการคัดกรองที่มีมาตรฐาน คลอบคลุมในทุกๆด้าน อย่างสม่ำเสมอ ในการคัดกรองนักเรียนจะต้องแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ ควรมีการจัดทำสารสนเทศข้อมูลของนักเรียนในภาพรวมของโรงเรียน ห้องเรียน และจะต้องมีการรักษาความลับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนอย่างเคร่งครัด

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน มีแนวทางในการพัฒนา คือ จะต้องมีการจัดทำแผนโครงการ/กิจกรรม ที่ครอบคลุมนักเรียนในทุกกลุ่ม มีการจัดประชุมผู้ปกครอง ลงเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี (กีฬา) ส่งเสริมความถนัดความสนใจ of นักเรียน (ชุมนุม) ส่งเสริมในด้านทักษะอาชีพ และส่งเสริมในด้านทักษะวิชาการในแต่ละกลุ่มสาระต่างๆ

4.ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีแนวทางในการพัฒนา คือ ควรต้องให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้นจำเป็นต้องให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด อาจจะใช้วิธีดำเนินการในหลายๆวิธี เช่น การพูดคุยให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย มีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียน เป็นต้น

5.ด้านการส่งต่อนักเรียน มีแนวทางในการพัฒนา คือ อาจมีกรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ครูก็ต้องดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เพื่อป้องกันการลุกลามก่อนจะกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข และด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานของ รัชพล เทียงดี (2563) ได้ทำการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สรุปผลการวิจัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญญา สงนุ้ย (2565) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีผลการเปรียบเทียบ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน โดยภาพรวมระดับมาก มีความคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห และด้านการส่งต่อนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาลูนชัย ผิวงาม (2557) ได้ทำการศึกษารื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผจง สงคราม (2555) ได้ศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรัง จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนวมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตรังไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย ผิวงาม (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสฎาบุตร โพธิ์นอก (2558) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันในขนาดสถานศึกษาของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ซึ่งครอบคลุมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน โดยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะต้องมีการทำความเข้าใจและเข้าใจในตัวนักเรียนอย่างลึกซึ้ง เพื่อที่จะทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน โดยต้องมีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เช่น การสังเกต มีการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา และสถานศึกษาจะต้องมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนอย่างเป็นระบบมีหลักเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนอย่างชัดเจน มีการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจที่เหมาะสมตามบริบท ในการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา (2556) ได้กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือ มีวิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การทดสอบ ฯลฯ โดยเครื่องมือตามความเหมาะสมเพื่อที่จะสามารถรู้จักนักเรียนแต่ละคนได้ชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่ความยากลำบากในการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไป การส่งต่อมี 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมด้านการป้องกัน

และแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งทางครูผู้สอนจะต้องมีการพูดคุยให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2.2 ควรศึกษาปัจจัยความเร็วหรือปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ตำแหน่งครูผู้สอน ฝ่ายงานที่รับผิดชอบ เพื่อที่จะเห็นถึงความแตกต่างของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกียรติศักดิ์ กลิ่นทอง. (2557). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน. (2559). การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์ชนุตม์ แก้วพรายตา. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116, ตอนที่ 74ก, หน้า 3-8
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120, ตอนที่ 95ก, หน้า 4.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลักการ
แนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
อภิญญา สงนุ้ย. (2565). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา